

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobce: **HOCHTIEF CZ a. s.**, IČO: 466 78 468
sídlem Plzeňská 3217/16, Praha
zastoupen advokátem Mgr. Martinem Hrodkem
sídlem Klimentská 1216/46, Praha

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 7, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2019, čj. 5184/2019-900000-312,

takto:

- I. Rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne 23. 1. 2019, čj. 5184/2019-900000-312, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 20 080 Kč k rukám jeho advokáta Mgr. Martina Hrodka do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Celní úřad pro Jihomoravský kraj (dále jen „celní úřad“) obdržel dne 4. 4. 2018 žádost žalobce o předepsání úroků z neoprávněného jednání správce daně podle ustanovení § 254 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), které mu měly vzniknout za dobu od 18. 11. 2016 do 19. 3. 2018 v důsledku zrušujícího rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 3. 2018, čj. 62 Af 92/2016-398, kterým bylo zrušeno rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 22. 7. 2016, potvrzující pokutu uloženou žalobci ve výši 65 323 000 Kč. Celní úřad žalobci nevyhověl, jelikož ke vzniku přeplatku došlo dnem 13. 3. 2018, kdy rozsudek soudu nabyl právní moci. V té době právní úprava stanovila, že příslušný úrok nevzniká v případě peněžitého plnění v rámci dělené správy.
2. Žalobce podal odvolání a v nynějším řízení se domáhá přezkumu rozhodnutí žalovaného, kterým bylo o tomto odvolání rozhodnuto. Žalovaný se ztotožnil s celním úřadem, tudíž odvolání zamítnul a rozhodnutí celního úřadu potvrdil.

II. Shrnutí žaloby

3. Žalobce uvedl, že s ohledem na obecné přechodné ustanovení mělo být aplikováno ustanovení § 254 odst. 1 daňového řádu ve znění do 30. 6. 2017, jelikož přeplatek na dani vznikl 23. 11. 2016. Žalobce tak mohl legitimně očekávat, že mu v případě zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vznikne ze zákona nárok na příslušný úrok. Zároveň neměl možnost ovlivnit, kdy soud o zrušení rozhodnutí rozhodne.
4. Vyloučení nároku na úrok z neoprávněného jednání správce daně porušuje žalobcovo ústavně garantované právo na ochranu vlastnictví a je výkonem libovůle. Orgán ukládající pokutu i orgán vymáhající pokutu reprezentují stát jako jeden veřejnoprávní subjekt.
5. Vzhledem k výše uvedenému navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a na tomto návrhu setrval i v replice k vyjádření žalovaného.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

6. Žalovaný setrval na názoru, že se v případě žalobce nejedná o řízení, ale o hmotněprávní nárok, který vznikl až po změně hmotněprávní úpravy. Zároveň uvedl, že veškeré námitky v napadeném rozhodnutí vypořádal.
7. Napadené rozhodnutí není výkonem libovůle, ale důsledkem změny příslušné právní úpravy, neboť ta již vznikl úrok v rámci dělené správy nepřipouští.
8. Vzhledem k uvedenému navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Shrnutí ústního jednání

9. Dne 16. 2. 2021 proběhlo ústní jednání ve věci za přítomnosti advokáta žalobce a žalovaného.

Účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích k věci.

V. Posouzení věci soudem

10. Krajský soud v Brně (dále také „soud“) přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí celního úřadu vydané v prvním stupni, včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloba **je důvodná**.
11. Předmětem sporu je určení rozhodného časové znění § 254 odst. 1 daňového řádu, které upravuje úrok z neoprávněného jednání správce daně. Ke smyslu předmětného úroku z nesprávného postupu správce daně, se vyjádřil Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 2. 8. 2017, čj. 2 Afs 347/2016-59, *v případech, kdy daňový subjekt na základě chybného autoritativního rozhodnutí vydaného z úřední povinnosti uhradí částku převyšující jeho daňovou povinnost, je na místě mu kompenzovat to, že po určitou dobu nemohl disponovat finančními prostředky v důsledku nezákonného rozhodnutí, jehož vady sám nezpůsobil*.
12. Znění účinné do 30. 6. 2017 říká, že *dojde-li ke zrušení, změně nebo prohlášení nicotnosti rozhodnutí o stanovení daně z důvodu nezákonnosti nebo z důvodu nesprávného úředního postupu správce daně, náleží daňovému subjektu úrok z částky, která byla daňovým subjektem uhrazena na základě tohoto rozhodnutí nebo v souvislosti s tímto rozhodnutím, který odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, a to ode dne následujícího po dni splatnosti nesprávně stanovené daně, nebo došlo-li k úhradě nesprávně stanovené daně později, ode dne její úhrady*.
13. S účinností od 1. 7. 2017 byla do tohoto ustanovení vložena věta: *„Tento úrok nevzniká v případě peněžitého plnění v rámci dělené správy.“*
14. Ze správního spisu vyplývá (a mezi stranami je to nesporné), že žalobci byla dne 25. 7. 2016 Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže pravomocně uložena pokuta, která byla splatná dne 22. 11. 2016 (resp. 120 dnů od právní moci rozhodnutí). Tato pokuta byla vybírána celním úřadem v rámci tzv. dělené správy ve smyslu § 161 odst. 3 daňového řádu, přičemž žalobce pokutu uhradil před její splatností dne 18. 11. 2016. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 6. 3. 2018, čj. 62 Af 92/2016-398, které nabylo právní moci 13. 3. 2018, bylo rozhodnutí, na jehož základě byla pokuta uhrazena, zrušeno pro nezákonnost.
15. Soud po prostudování věci dává za pravdu žalobci, jelikož jím zastávaný výklad přílehavěji odpovídá povaze úroku a závěrům judikatury správních soudů, přičemž žalovaný tyto závěry přesvědčivě nevyvrací.
16. Žalovaný své rozhodnutí odůvodňuje tím, že dle právní úpravy účinné v době, kdy zrušující rozsudek soudu nabyl právní moci (dne 13. 3. 2018), nebyly pro vznik předmětného úroku splněny všechny podmínky (vzhledem k tomu, že ustanovení § 254 odst. 1 daňového řádu již v dané době příslušný úrok u peněžitých plnění v rámci dělené správy vylučovalo). Soud se ztotožňuje s tím, že úrok z nesprávného postupu správce daně má hmotněprávní charakter a jeho vznik je vázán na splnění zákonem stanovených podmínek, nicméně nesouhlasí s (žalovaným určeným) časovým okamžikem, ke kterému tyto podmínky mají být splněny.
17. Dle soudu by podmínky pro vznik úroku z konkrétní úročené částky měly být posuzovány optikou právní úpravy účinné v době vzniku a trvání této úročené částky, nikoliv v době, kdy došlo k právní skutečnosti, která její vznik zapříčinila. V nynější věci je úročenou částkou přeplatek na dani tvořený pokutou uhrazenou na základě (později

zrušeného) rozhodnutí správního orgánu. Přeplatek žalobce v dané věci tedy vznikl *v důsledku* pravomocného zrušujícího rozsudku soudu, který byl vydán až za účinnosti pozdější právní úpravy, nicméně v souladu s judikaturou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2016, čj. 9 Afs 128/2016-39, zejm. bod 48) je na něj třeba nahlížet, jako by existoval již od počátku, kdy byla předmětná částka ve prospěch veřejného rozpočtu uhrazena (resp. ode dne následujícího po dni splatnosti příslušné částky, popřípadě ode dne její pozdější úhrady) – v nynější věci tedy ode dne 23. 11. 2016, který následoval po dni splatnosti. Podmínky pro vznik úroků z předmětného přeplatku by tedy měly být zkoumány dle právní úpravy účinné k tomuto dni.

18. Na podporu výše uvedeného lze odkázat na závěry plynoucí z usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 Afs 59/2010-143, z něhož vyplývá, že *pro úrok je rozhodným právem právo účinné v době, kdy dluh vznikl a trvá* (ač toto usnesení bylo vydáno ve vztahu k odlišné právní úpravě, má soud za to, že uvedené závěry jsou použitelné i v nynější věci).
19. Vzhledem k uvedenému závěru lze uzavřít, že žalovaný věc nesprávně právně posoudil a napadené rozhodnutí je tím pádem nezákonné.

VI. Závěr a náklady řízení

20. Soud vzhledem k výše zjištěnému napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost v souladu s § 78 odst. 1 soudního řádu správního a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný ve smyslu § 78 odst. 5 soudního řádu správního vázán vysloveným právním názorem. Vznik nároku žalobce na úrok z nesprávného jednání správce daně posoudí dle právní úpravy účinné v době vzniku a trvání dluhu.
21. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto dle zásady úspěchu ve věci (§ 60 odst. 1 soudního řádu správního), přičemž žalobce měl ve věci plný úspěch, tudíž má proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, které tvoří zaplacený soudní poplatek (za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu – 3 000 Kč) a odměna žalobcova advokáta.
22. Odměna advokáta žalobce byla stanovena v souladu s ustanovením § 35 odst. 2 soudního řádu správního podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Advokát žalobce ve věci učinil celkem dva účelné úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby; zaslání repliky neobsahovala nové argumenty, tudíž se nemohla promítnout do výsledku řízení). Odměna za tyto úkony byla určena dle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, tedy $3 \times 3\,100$ Kč. Advokátovi náleží i náhrada hotových výdajů, která byla podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu určena paušální částkou za jeden úkon právní služby, tedy 3×300 Kč. Celkem odměna a náhrada hotových výdajů činí 10 200 Kč. Jelikož je advokát žalobce společníkem právnické osoby zřízené podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon advokacie, která je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů ve smyslu § 57 odst. 2 soudního řádu správního o částku odpovídající dani (21 %), tedy na 12 342 Kč. Krajský soud dále přiznal náhradu cestovních výdajů. Při jejich výpočtu vycházel z následujících vstupních údajů: vůz Audi SQ7, RZ X; vzdálenost Praha – Brno – Praha = 400 km; spotřeba byla určena dle údajů v technickém průkazu o spotřebě pro kombinovaný provoz podle norem Evropské unie podle § 158 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve výši 7,5 l/100 km; sazba základní náhrady za 1 km činí 4,40 Kč [§ 157 odst. 4 písm. b) zákoníku práce; § 1 písm. b) vyhlášky č. 589/2020 Sb., celkem 1760 Kč.]; cena za litr automobilové

nafty podle vyhlášky č. 589/2020 Sb. činí 27,20 Kč, celkem 816 Kč. Krajský soud přiznal právnímu zástupci žalobce také náhradu za promeškaný čas podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu, a to ve výši 800 Kč (8 započatých půlhodin za cestu na jednání soudu z Prahy do Brna a zpět). Náhrady spojené s cestou činí 3 916 Kč, s DPH 4 738 Kč. Celkové náklady za zastoupení včetně tak činí částku ve výši 17 080 Kč. Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč.

23. Celkem náklady řízení žalobce činí 20 080 Kč. Soud žalovanému určil k zaplacení přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 16. února 2021

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu